

70 години Русенски университет „Ангел Кънчев“
70 Years “Angel Kanchev” University of Ruse

РУСЕНСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ¹⁾ – 70 ГОДИНИ ВЪЗХОДЯЩО РАЗВИТИЕ

Златоживка Здравкова
Русенски университет „Ангел Кънчев“

Резюме. В публикацията се разглежда процесът на създаване на висшето училище в Русе и етапите от неговото историческо развитие през последните 70 години.

Keywords: high school, university, faculty, specialty, academic leadership, rectors, development

През XIX – XX век Русе се оформя като един от българските градове с типично европейски облик, с развита икономика, активен политически живот и значителен културен облик, в т.ч. и бързо развиващо се просветно дело. Обстоятелството, че още след Освобождението, а и през първата четвърт на XX столетие в града са разкрити Висши педагогически курсове, което вече го свързва с разпространението и развитието на висшето образование, създава нагласата в русенското общество, че и след 1944 г. Русе има право да бъде университетски град. Именно тази позиция е демонстрирана в Русенската търговска индустриална камара и градската управа. Постепенно идеята се прокарва и на по-високо ниво, достигайки²⁾ до министър-председателя Кимон Георгиев, също спечелен за каузата. В резултат на действията на много инициатори от Русе и на различни институции се стига до издаването на Наредба-закон³⁾ от 12.XI.1945 г. за създаване на Висше техническо училище (ВТУ) в Русе, подписана от регентите Венелин Ганев, Цвятко Бобошевски и Тодор Павлов.

В структурно отношение⁴⁾ бъдещото учебно заведение трябва да представлява Машинен факултет с отдели: машинно инженерство, електроинженерство и индустриална химия, който да бъде настанен в сградата на Дойче шуле, а в бъдеще и в собствена сграда. Кадровото обезпечаване е грижа на Министерството на народната просвета и Софийската политехника. За целта са назначени⁵⁾ няколко редовни професори, които се заемат с намирането на подходяща сграда за ВТУ. Приема се тя да бъде построена⁶⁾ в Алеите, до парк „Княз Симеон Търновски“ върху площ от 30 дка, която общината дарява на Министерството на народното просвещение.

В есента на 1946 г. се организират и приемните кандидатстудентски изпити, като за обявените 120 места кандидатстват⁷⁾ около 500 младежи. Първият учебен ден⁸⁾ за висшето училище е 11.XI.1946 г.

Освен действащите вече редовни професори са назначени⁹⁾ и около десетина преподаватели. Впоследствие е формиран Факултетен съвет, който на 25.11.1947 г. избира за първи редовен ректор проф. Карл Славомиров. След него постът се заема от проф. Георги Ангелиев.

Скоро след това обаче започва да се разпространява слухът, че Висшето техническо училище ще бъде закрито. По този повод русенската управа и обществеността изпращат своя делегация¹⁰⁾ при министър-председателя Георги Димитров и при председателя на републиката Васил Коларов, за да бъдат привлечени като защитници на русенската кауза, защото съществуването на висшето училище наистина става кауза, за която русенци се борят убедено. Отговорите от високите инстанции са окуражителни. В крайна сметка ВТУ е включено¹¹⁾ в законопроекта за висшето образование.

И все пак идеята за русенската политехника има своите противници извън Русе и тази офанзива главоломно се развива, поради което отново са предприети действия в защита¹²⁾ на учебното заведение в Русе. Но нищо не е в състояние да спре решението¹³⁾ на Президиума на Великото народно събрание за закриване на Висшето техническо училище в Русе от летния семестър на учебната 1948 – 1949 г. Преподавателите и студентите са прехвърлени (с малки изключения) в Софийската политехника. Окончателна точка на висшето образование в Русе обаче все още не е поставена. През 1954 г. тук се открива¹⁴⁾ Висш институт по механизация и електрификация на селското стопанство (ВИМЕСС) като правопреемник на Висшето техническо училище от 1946 г. Това става възможно като Факултетът по механизация и електрификация на селското стопанство от Селскостопанската академия „Георги Димитров“ се премества в Русе. Учебната година започва на 6.X.1954 г.

Междувременно се обсъжда въпросът за мястото на бъдещата сграда. За целта е определен терен в близост до казармата по ул. „Топрак хисар“, където започват¹⁵⁾ и строителните дейности. Особен принос за окончателното решаване на въпроса има първият секретар на ГК на БКП Пенчо Кубадински. Русенската преса¹⁶⁾ зорко следи и отразява предприетите действия. Временно институтът е настанен¹⁷⁾ на II етаж на I поликлиника, а ректоратът се разполага в сградата на II градско управление. През това време сградата се строи с бързи темпове. Архитект е Иван Томов, а ръководството на самото строителство е поверено на арх. Илия Чонов. Поради липса на средства изграждането на предвидения спортен комплекс с басейн се отлага¹⁸⁾.

За първи ректор на ВИМЕСС е назначен Кръстю Петров със заместник доц. Емил Данков. В преподавателския състав влизат хабилитирани и нехабилитирани кадри, както и хонорувани преподаватели.

Още в началото на 1955 г. се структурират и катедрите¹⁹⁾. „Висша математика и дескриптивна геометрия“, „Физика, химия и електротехника“, „Техническа механика“, „Механична технология“, „Машинни елементи и подемотранспортни машини“, „Трактори и автомобили“, „Ремонт и експлоатация на машинно-

тракторния парк“, „Електрификация на селското стопанство“, „Селскостопанска техника“, „Марксизъм-ленинизъм“, „Катедра 22“.

През май 1957 г. се организира и първата тридневна научна сесия²⁰⁾ за преподавателския екип. Предприема се и отпечатване на доклади от студентска научна сесия²¹⁾.

През 1959 г. с постановление на Министерския съвет специалностите, в които се провежда обучение във ВИМЕСС, се увеличават. Към първоначалните две („Механизация на процесите в селското стопанство“ и „Селскостопанско машиностроене“) се добавят още две: „Технология на машиностроенето“ и „Двигатели с вътрешно горене“. Това позволява в института факултетите²²⁾ да станат два. Междувременно броят на хабилитираните кадри нараства.

Периодично се променя и ректорското ръководство след съответните избори. Така първият ректор Кръстю Петров отстъпва мястото си последователно на: доц. Емил Данков (1958 – 1960) и доц. Атанас Ганев (1960 – 1962 – 1964).

Скоро настъпват значителни промени. След много бурни дебати в Академичния съвет за бъдещето на института на 31.XII. 1963 г. излиза Постановление²³⁾ № 133 на Министерския съвет за трансформирането на ВИМЕСС във Висш селскостопански институт (ВСИ). Промени има и в броя на факултетите и специалностите. Вече институтът има редовно и задочно обучение в три факултета (Агрономически, Зоотехнически и Механизация и електрификация на селското стопанство) с предвидените общо 5 специалности („Полевъдство“, „Лозаро-градинарство“, „Зоотехника“, „Механизация и електрификация на селското стопанство“ и „Селскостопанско машиностроене“) и близо 30 катедри. Решението се привежда в изпълнение със заповед²⁴⁾ на Министерството на народната просвета № 621 от 22.11.1964 г. Предвидено е старите специалности: „Технология на машиностроенето“ и „Двигатели с вътрешно горене“ да се прехвърлят към новосъздадения във Варна Машинно-електротехнически институт.

С оглед новите съществени промени и осигуряването на преподавателски кадри се обявяват нови конкурси²⁵⁾ за асистенти, преподаватели и доценти по различните учебни дисциплини. През 1965 г. във ВСИ вече има²⁶⁾: 69 асистенти, 43 преподаватели, 9 доценти, 4 професори, т.е. 125 души преподавателски състав. 19 от тях са кандидати на техническите науки, но освен това в института вече има обучение и на аспиранти, общо 23, част от които са самите преподаватели. По това време ректор вече е проф. Никола Несторов.

С разпореждане²⁷⁾ № 177 от 10.VIII.1965 г. Министерският съвет отменя своето Постановление № 133 от 31.XII. 1963 г. и по този начин институтът отново си връща старото име ВИМЕСС. Оповестяването на решението става с писмо²⁸⁾ на Министерството на народната просвета № 1-1976 от 29.X.1965 г. Приблизително по същото време след проведените избори академичното ръководство вече е поверено²⁹⁾ на проф. Марко Тодоров, който привлича за свои заместници доц. Иван Георгиев и доц. Цвятко Лилов.

Няколко месеца по-късно излиза Решение на Министерския съвет № 208 от 21.V.1966 г., с което институтът в Русе получава ново име: Висш институт по машиностроене, механизация и електрификация на селското стопанство (ВИММЕСС). Постановява³⁰⁾ се в него да има два факултета: Механизация и електрификация на селското стопанство (със специалности: „Механизация на селското стопанство“ и „Електрификация на селското стопанство“) и Тракторно и селскостопанско машиностроене, който става по-късно Машинно-технологичен (със специалности: „Селскостопанско машиностроене“, „Технология на машиностроенето“ и „Двигатели с вътрешно горене“). И двата факултета имат по осем катедри. Обучението се извършва в редовна и задочна форма.

През учебната 1969/1970 г. Академичният съвет обсъжда отново въпроса за структурата на института и специалностите, по които трябва да се въведе обучение. Идеята³¹⁾ е освен съществуващите два факултета да се разкрият още два: Инженерно-педагогически и Електротехнически.

В периода 1972 – 1973 г. се извършват някои съществени промени във висшите училища в България. Те се прилагат и във ВИММЕСС. Така например за първи път се обособява във ВУЗ Общо събрание като законодателен институтски орган. През 1972 г. именно там се прави поредният избор на ректорско ръководство, като се преизбира отново проф. Марко Тодоров. Неговите заместници стават трима в лицето на доц. Цвятко Лилев, проф. Димитър Велев и доц. Иван Неделчев. Избран³²⁾ е и съставът на 25-членен Академически съвет. По това време в института има вече 20 катедри и 36 хабилитирани преподаватели, като още 11 са в процедура.

Обсъжданията на академичната общност в Русе, решенията и документацията, изпратена до висшите инстанции в столицата, не са напълно удовлетворителни. В крайна сметка, с Разпореждане № 159 от 7.VIII.1974 г. на Министерския съвет е постановено във ВИММЕСС да се разкрие трети факултет – Електротехника и електрификация на селското стопанство. Двата стари факултета променят имената си съответно на Машинно-технологичен факултет и Факултет по механизация на селското стопанство. Кореспонденцията с министерството продължава с искане за нови факултети и катедри.

През 1976 г. новият ректорски екип включва: ректор – проф. Александър Сучков, и заместници: доц. к.т.н. Митю Кънев, доц. к.т.н. Стойко Стойков и доц. к.т.н. Гатю Гатев. Те имат грижата за **построяване и оборудване на различни проблемни и отраслови научноизследователски лаборатории**, нови учебни корпуси, спортен комплекс, учебен електронноизчислителен център, студентски общежития. Грижи се полагат и за обогатяване на книжния фонд в институтската библиотека. И тъй като вече в института се издава и вестник „Студентска искра“, в него може да се открият много материали за тези начинания.

През 1978 г. започва изграждането на Учебно-производствен завод на стопански начала, където студентите да провеждат своята практика, която принципно трябва да се води в различни заводи в Русе.

Във втората половина на 70-те години на XX в. е разкрит Факултет за работа с изостанали студенти, както и факултети: Следдипломна квалификация, Общественополитическа дейност и Чуждестранни студенти.

В началото на 80-те години се извършва прием по осем специалности.

По това време в института се обучават около 4000 студенти. През 1981 г. с указ³³⁾ на № 584 на Държавния съвет на Народна република България ВИММЕСС се преименува на Висше техническо училище (ВТУ) „Ангел Кънчев“. Две години по-късно за ректор е избран проф. к.т.н. Митю Кънев, а за заместник-ректори: доц. к.т.н. Любен Илиев, доц. к.т.н. Христо Маринов, доц. к.т.н. Атанас Митков, доц. к.т.н. Върбан Илиев и доц. к.т.н. Мария Василева.

През 1987 г. е избран нов ръководен екип. Ректор става доц. к.т.н. Атанас Митков, а негови заместници са: доц. к.т.н. Любен Илиев, доц. к.т.н. Христо Маринов, доц. к.т.н. Върбан Илиев, доц. к.т.н. Мария Василева и доц. к.ик.н. Кръстю Папазов.

Новото ръководство разкрива³⁴⁾ Висш учебно-квалификационен комплекс (ВУКК) в Ямбол, който става част от ВТУ „А. Кънчев“. Има нагласа за сътрудничество и с институтите от Силистра и Разград.

В този период в Русе възниква значителен екологически проблем заради обгазяването от румънските химически заводи, което създава и кадрови проблеми на института. Ръководството отчита значително текучество, поради напускането³⁵⁾ на все повече преподаватели. Едновременно с това в колектива (и от много русенци) се правят критични изказвания не само за екологичната картина в района, но и срещу управлението на града и държавата, които не търсят решение и не премахват екологичния проблем.

В първата половина на 1989 г. академичното ръководство започва обсъждането на една нова идея – преустройването на ВТУ в Русенски университет, в който да има четири факултета: Медицински, Инженерно-строителен, Педагогически и Инженерно-икономически. Това, разбира се, предизвиква много спорове и обсъждане.

Същата година за ректор е преизбран³⁶⁾ отново проф. к.т.н. Атанас Митков. Негови заместници стават: доц. к.т.н. Йордан Николов, доц. Кирил Терзийски, доц. к.т.н. Димитър Андреев и доц. к.т.н. Николай Михайлов.

Събитията съвпадат със значителните политически промени в страната, които създават определени нагласи у всички българи, както и сред студентите. През 1990 г. започва студентска стачка, която предизвиква окупирането на сградата на ВТУ от стачниците. Това предизвиква продължителни преговори между студентите и академичното ръководство. През следващите две години сценарият³⁷⁾ се повтаря и потретва. Стига се до компромиси и от двете страни.

Междувременно във ВТУ започва обсъждането на бъдещето на учебното заведение. Все повече гласове се чуват за промяна на профила му. Има ядро от преподаватели, настояващи за провъзгласяването на ВТУ за Технически университет.

Надделяват обаче вижданията за промяна на чисто инженерния профил на училището. През март 1992 г. по предложение на ректора на ВТУ проф. к.т.н. Атанас Митков Академичният съвет взема решение да се работи за осъществяването на идеята за Русенски университет, за което се създава³⁸⁾ работна група за подготвянето на документацията. Скоро след това се взема решение да се учреди сдружение, в което да се поканят за участие Полувисшият медицински институт и Полувисшият педагогически институт в Русе. Привлечени към идеята са и Технико-педагогическият институт – Ямбол, Полувисшият институт по машиностроене и електротехника – Силистра, Полувисшият институт по химични технологии и биотехнологии – Разград, и Научният институт по селско стопанство „Образцов чифлик“ – Русе. Не е привлечен само Полувисшият педагогически институт в Силистра. Този пропуск е изправен няколко години по-късно. Така се създава³⁹⁾ асоциация „Русенски университет“. Предприемат се и конкретни мерки. Така например през 1992 г. се разкриват специалностите: „Бизнес и мениджмънт“, „Промислен дизайн“, „Кинезитерапия“, „Европеистика“, „Математика и информатика“, „Право“, „Управление и публична администрация“.

През следващата година започва прием и по специалностите: „Предучилищна педагогика“ и „Начална училищна педагогика“. Поставя се началото на факултетите „Право“, „Бизнес и мениджмънт“, Педагогически (в който се включват и преподаватели от Полувисшия педагогически институт в Русе) и звено „Кинезитерапия“ с право на факултет.

През април 1993 г. за ректор е избран доц. к.т.н. Марко Тодоров, а за заместник-ректори: доц. к.т.н. Борис Томов и проф. к.т.н. Иван Парашкевов. Два месеца по-късно ректорът е назначен за министър на образованието и науката. Това налага нови избори през есента на с.г., на които изборът за ректор пада върху доц. к.т.н. Борис Томов. Заместник-ректори стават: доц. к.т.н. Йордан Николов, проф. к.т.н. Иван Парашкевов и доц. к.т.н. Петър Стаматов.

Новото ръководство полага основите на някои нововъведения⁴⁰⁾ в живота на учебното заведение, като: определяне „Мисията на Русенския университет“, въвеждане на академически тоги“ създаване на химн на Университета, удостоверяване с почетното звание „Доктор хонорис кауза“, включване в международни проекти, въвеждане на почетни звания „Заслужил професор“, „Заслужил доцент“ и други отличия. До днес повече от 40 видни преподаватели и общественици от страната и чужбина са получили почетното звание „Доктор хонорис кауза“, между които Ангела Меркел, Игнат Канев и др.

На 21.VII. 1995 г. на свое заседание 37-ото Обикновено народно събрание гласува решение⁴¹⁾ за преобразуването на Висшето техническо училище „Ангел Кънчев“ в Русенски университет „Ангел Кънчев“. Отворена е нова страница от историята на висшето образование в Русе. В академичните среди се спори продължително по структурата на университета. Идеята инженерните факултети да се обединят в един обаче не се приема от болшинството преподаватели.

Трудно и мъчително е за някои от тях да свикнат с идеята, че вузът вече няма да бъде инженерен.

През 1999 г. има нови избори⁴²⁾, на които се приема за нов старият ректор доц. д-р Борис Томов. Той си избира за заместници: доц. д-р Йордан Николов, доц. д-р Ангел Смрикаров и доц. д-р Ясен Дочев.

През 2001 г. Полувисшият педагогически институт в Силистра е привлечен окончателно към висшето училище, като по този начин по-късно се създава филиал със седалище в Силистра. Филиал е създаден и в Разград на основата на Полувисшия институт по химични технологии и биотехнологии.

През годините кадровият потенциал на Университета се развива и броят на хабилитираните кадри нараства значително. Увеличава се и броят на международните проекти, в които РУ участва, както и чуждестранните университети, с които поддържа контакти. Ежегодно се организират научни конференции с национално и международно участие. През есента на 2002 г. се учредява⁴³⁾ Българо-румънски интеруниверситет (БРИЕ) „Европа-център“ с участието на РУ „А. Кънчев“, Стопанска академия – Букурещ, Румъния, германските университети: Техническият в Кемниц и Европейския във Франкфурт на Одер, както и австрийския университет в Клагенфорт.

В края на същата година академичната общност избира за ректор доц. д-р Марко Тодоров. Заместник-ректори стават: доц. д-р Борислав Ангелов – по учебната работа, доц. д-р Велико Иванов – по научноизследователската дейност, доц. д-р Ясен Дочев – по стопанската дейност, и доц. д-р Радослав Кючуков – по акредитацията. Последната длъжност е особено актуална предвид въвеждането на система за периодично акредитиране на висшите училища, бакалавърските и магистърските специалности, а впоследствие и професионалните направления и научните специалности.

През ноември 2007 г. започва⁴⁴⁾ мандата си като ректор доц. д-р инж. Христо Белоев. В неговия екип влизат доц. д-р Борислав Ангелов, доц. д-р Ангел Смрикаров и доц. д-р Николай Михайлов. Мандатът се отличава с усвояването на значителни нови учебни площи чрез пускането в експлоатация на нов корпус и значително обновяване на материалната база.

През 2011 г., отчитайки добрия мениджмънт през изтеклия мандат, Общото събрание на университета избира⁴⁵⁾ за нов мандат като ректор проф. д.т.н. Христо Белоев, а в екипа му влизат проф. д-р Ангел Смрикаров, проф. д-р Михаил Илиев, проф. д-р Велизара Пенчева и проф. д-р Юлияна Попова. По отношение на материалната база придобивките са също твърде много.

Днес Русенският университет разполага с 19 учебни корпуса, с обща разгърнатата площ от над 60 500 кв.м, от които новопостроеният и пуснат в експлоатация през последните няколко години втори учебен корпус има повече от 13 000 кв.м площ. Само за една година (2013 – 2014 г.), с щедрото спомоществователство на най-преуспелия българин на всички времена – канадския предприемач

Игнат Канев, е издигнат т.нар. „Канев Център – Русенски университет“ като обществен, образователен, научен, информационен и културен център със салон с 800 места, няколко зали и офиси. На откриването присъстват Игнат Канев и семейството му, президентите Росен Плевнелиев и Георги Първанов, Негово Светейшество патриархът на БПЦ и Софийски митрополит Неофит, временно управляващият Посолството на Канада в Букурещ Никола Брусо, дипломати, народни представители, преподаватели, студенти и много русенци.

На 10.12.2014 г. в столицата са връчени на ректора на Университета Специална награда за развитие на академичен научноизследователски център с цел интеграция на образование, икономика, бизнес и култура и статуетката „Сграда на годината България, 2014“ за „Канев Център“ на Русенския университет.

През периода 2014 – 2015 г. се извършва саниране на пет големи учебни корпуса и се обновява цялостно спортната база на университета.

Много активна е и международната научна дейност: над 250 многостранни и двустранни международни договори и споразумения по наука и образование, както и над 200 договора по програмата „Еразъм“. Висшето училище е включено в повече от 20 международни програми за сътрудничество с партньори от около 40 страни от Европа, Азия и Америка. Ежегодно има близо 500 участия на преподаватели, служители, студенти и докторанти в международни обучителни и практически форуми, като само по Програма „Еразъм“ се обучават в различни държави по около стотина студенти.

Започнал своя път преди 70 години като Висше техническо училище със 120 студенти, двама редовни професори и няколко преподаватели, днес Русенският университет обучава повече от 10 000 студенти бакалаври, магистри и докторанти. Преподавателският колектив наброява 499 висококвалифицирани специалисти на основен трудов договор, от които един член-кореспондент, 49 професори, 177 доценти и 296 доктори и доктори на науката. Висшето училище има следните факултети: Аграрно-индустриален; Машинно-технологичен; Електротехника, електроника и автоматика; Транспортен; Бизнес и мениджмънт; Природни науки и образование; Юридически и Обществено здраве и здравни грижи, както и два филиала – в Силистра и в Разград. При последната институционална акредитация през 2012 г. Русенският университет получава оценката 9,28. Акредитирани с високи оценки са и 45 бакалавърски и 53 магистърски специалности от 22 професионални направления и 6 области от висшето образование, както и 46 докторски програми от 18 професионални направления от 8 области на висшето образование.

70-годишният период на възходящо развитие на Русенския университет „Ангел Кънчев“ е повече от успешен, което е предпоставка за по-нататъшния просперитет на висшето образование в Русе.

БЕЛЕЖКИ

1. Ганев, А. Разраства и укрепва ВИМЕСС в Русе. – Механизация и електрификация на селското стопанство, № 5-6, 1964, 7 – 38; Георгиев, И. Висш институт по машиностроене, механизация и електрификация на селското стопанство – Русе. Селскостопанска техника, г. VI, 1969, № 5, 27 – 29; Тодоров, М. 20-годишен юбилей на Висшия институт по машиностроене, механизация и електрификация на селското стопанство. – **Проблеми на висшето образование**, № 1, 1975, 18-24; Неделчев, И. и др. 25 години. В служба на техническия прогрес. (И. Неделчев, И. Радков, Г. Гужгулов, С. Георгиев, С. Шишков, Л. Илиев, Л. Димитров, Х. Ганев, Г. Тончев), С, Земиздат, 1979, 144 с.; Митков, А. Комплексно висше техническо учебно заведение. – Механиз. на сел. стопанство, № 9, 1984, 15 – 17; Същият, 35 години Висше техническо училище „Ангел Кънчев“ – Русе. – **Проблеми на висшето образование**, № 6, 1989, 50 – 57; Дочев, Я. и др. Висше техническо училище „Ангел Кънчев“ – Русе. (Я. Дочев, А. Колев, М. Николов, Ж. Душков), С., 1989, 82 с.; Томов, Б. Русенският университет – **факт, който чака формално признание**. – Утро (Русе), № 103, 6 май 1994.; Душков, Ж., Русенската общественост и висшето техническо училище в град Русе (1945 – 1948 г.) – Известия на Съюза на учените – Русе, сер. 2 Обществени науки, т. 4, 2003, 118 – 134; Същият, Пред 60-годишнината на Русенския университет; [http://www.ru.acad.bg/ru/60 years_RU:.php](http://www.ru.acad.bg/ru/60_years_RU:.php); Същият, Русенският университет „Ангел Кънчев“ – **един опит за медиен портрет (1995 – 2005)**. – В: **Предизвикателствата пред академичните медии в образователното пространство: Национален форум на висшите училища**. 19 – 20 май 2005 г. Свищов. – Свищов, 2005, 103 – 111; Пеева, И. „Русе заслужава да стане университетски град“, твърди зам.-ректорът по учебната работа при Техническия университет проф. Витлиев. – Утро (Русе), № 165, 25 авг. 1992, с. 6; Душков, Ж. „Естествено е във висшето училище да има по-широка гама от специалности...“ – ректорът на ВТУ „А. Кънчев“ доц. к.т.н. Борис Томов пред в. „Студентска искра“. – „Студентска искра“, № 2 (316), 25 май 1999; Неделчев, И. Русенският университет. Спомени за началото. – Русе, 2000, 142 с.; Душков, Ж., Русенски университет. Документален сборник. 2005, 134 с.; Същият и др., Русенски университет. 60 години: Исторически очерк (Ж. Душков, З. Здравкова, С. Вичев), Русе, 2005, 170 с.; Същият, „Университетът, към който се стремим“. Разговор с доц. д-р Борислав Ангелов – зам.-ректор по учебната работа. – „Студентска искра“, № 351, 30 март 2006; Данаилов, П., Русенският университет „Ангел Кънчев“. – Русе, 2007, 22 с.; Душков, Ж., „Най-добрата инвестиция е образованието“, заяви пред СИ доц. д-р инж. Борислав Ангелов, заместник-ректор по учебната работа. – „Студентска искра“, № 360, 21 март 2008; Същият, Русенската Алма матер, Кратък исторически очерк, Русе, 2008, 261 с.; Здравкова, З. и др. Образователното дело в Русе през Възраждането и Новото време (З. Здравкова, В. Ванева, Р. Златева, М. Папазова и Р. Игнатова), Русе, 2012, 285 с.
2. ДА– Русе, Ф. 57, оп. 1, а.е. 2, л. 220 – 224.

3. ДВ № 276 от 27.XI.1945 г.
4. Пак там.
5. С указ № 60 от 3.V. 1946 г.
6. ДА – Русе, Ф. 57, оп. 1, а.е. 3, л. 163 –164.
7. В. „Дунавски отечествен фронт“ – Русе, бр. 594 от 29.VIII.1946 г.
8. Пак там, бр. 659 от 12.XI.1946 г.
- 9.Отчет на учебната 1946/47 г. от 7.XII. 1947 г. – В: Годишник на Държавното висше техническо училище – Русе, Русе, 1948, с. 3 – 4.
10. В. „Дунавски културен фронт“ – Русе, бр. 45 от 27.1.1947 г.; Димитров Г., Дневник (9.III1933 – 6.II.1947 г.), С, 1997, с.544; В. „Дунавски отечествен фронт“ – Русе, бр. 719 от 26.1.1947 г.
11. Душков, Ж., 3. Здравкова, С. Вичев, Русенски университет. 60 години: Исторически очерк., Русе, 2005, с. 15.
12. ДА – Русе, Ф. 57, оп. 1, а.е. 5, л. 249 – 250, 252 – 254.
13. ДВ№ 9 от 14.1.1949 г.
14. Известия на Президиума на Народното събрание, № 78 от 29.IX.1954 г. – указ 270.
15. ДА – Русе, Ф. 57, оп. 7, а.е. 14, л. 259.
16. В. „Дунавска правда“ – Русе, бр.168 от 16.VII.1854 г.; бр. 228 от 25.IX.1954 г.; бр. 233 – 235от1 – 3.X.1954г. и др.
17. ДА – Русе, Ф. 57, оп. 7, а.е. 14, л. 424.
18. ДА – Русе, Ф. 824, оп. 1, а.е. 27, л. 18; а.е. 26, л. 117.
19. Пак там,, оп. 1, а.е.24, л. 6 – 8, 43 – 44, 46 – 99.
20. Пак там, а.е.26, л. 36.
21. Пак там, а.е.29, л. 33.
22. Пак там, а.е.28, л. 162.
23. Пак там, оп. 2, а.е.3, л. 1 – 3.
24. Пак там.
25. Пак там, а.е.32, л. 172, 182; а.е.33, л. 4
26. Пак там, а.е.33, л. 150.
27. Пак там, оп. 2, а.е. 1, л. 1 и сл.
28. Пак там, оп. 1, а.е. 1, л. 32.
29. Пак там, оп. 1, а.е. 34, л. 6.
30. Пак там, оп. 2, а.е. 3, л. 1 и сл.
31. Пак там, оп. 2, а.е. 19, л. 6.
32. Пак там, а.е. 12, л. 7.
33. ДВ.бр. №32 от 21.IV. 1981 г.

34. Текущ архив на РУ „А. Кънчев“, Протокол на АС № 3 от 15.IX.1987 г.
35. Да – Русе, Ф. 824, оп. 2, а.е. 115, л. 36.
36. Текущ архив на РУ „А. Кънчев“, Протокол на АС № 1 и 2 от 3 и 30.XI.1989 г.
37. Душков, Ж., З. Здравкова, С. Вичев, цит. съч., 73 –75.
38. Текущ архив на РУ „А. Кънчев“, Протокол на АС № 9 от 24.III.1992 г.
Работната група е в състав: проф. к.т.н. Атанас Митков, проф. к.т.н. Кирил
Енчев, проф. к.т.н. Димитър Андреев, доц. к.т.н. Йордан Николов, доц. к.т.н.
Георги Тончев, доц. к.т.н. Емил Маринов, доц. к.т.н. Ясен Дочев, доц. к.ист.н.
Златоживка Здравкова, доц. к.мат.н. Степан Терзиян и доц. к.ф.н. Надежда
Нанчева.
39. Текущ архив на РУ „Ангел Кънчев“.
40. Томов, Б., Какво се случи за пръв път и какво казвах във време на мандатите ми
като ректор на Русенския университет, Сборник документи, Русе, 2004, с. 5.
41. ДВ, бр.68 от 1.УШ.1995 г.
42. Текущ архив на РУ „А. Кънчев“.
43. Текущ архив на РУ „А. Кънчев“, Решения на АС на РУ от 9.11, 15.1У,
28.X.2003 г.
44. Текущ архив на РУ „А. Кънчев“.
45. Текущ архив на РУ „А. Кънчев“.

UNIVERSITY OF RUSE – 70 YEARS UPWARD DEVELOPMENT

Abstract. The publication examines the process of establishing a university in Ruse and the stages of its historical development over the past 70 years.

✉ **Prof. Dr. Zlatozhivka Zdravkova**
Dept. of Pedagogy, Psychology and History
Faculty of Natural Sciences and Education
“Angel Kanchev” University of Ruse
E-mail: zzdravkova@uni-ruse.bg